

WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-I.431.17.2025

Łódź, 9 października 2025 r.

Pani

Magdalena Balcerak

Dyrektor

**Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Łowiczu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹, w dniach od 7 sierpnia 2025 r. do 7 października 2025 r. przeprowadzona została planowana² kontrola³ Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu⁴, w zakresie zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, obejmująca okres od 1 stycznia 2025 r. do 30 czerwca 2025 r.

Kontrolę w trybie zwykłym na podstawie upoważnień⁵ wydanych 18 lipca 2025 r. przez Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, działającego z upoważnienia Wojewody Łódzkiego przeprowadzili pracownicy Oddziału do Spraw Rodziny Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

- 1) Ludmiła Micielska - specjalista (inspektor kierujący zespołem inspektorów),
- 2) Dominika Makosz - specjalista (członek zespołu inspektorów).

W okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora PCPR w Łowiczu pełniła Pani Magdalena Balcerak, zatrudniona do kierowania jednostką Uchwałą Nr 823/2021 Zarządu Powiatu Łowickiego z dnia 30 listopada 2021 r. na czas określony, tj. od 1 grudnia

¹ Dz.U. z 2025 r. poz. 49, dalej: ustawa

² Poz. 114 Planu kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi na 2025 r.

³ Akta kontroli w formie elektronicznej w systemie EZD

⁴ ul. Podrzeczna 30, 99-400 Łowicz. Dalej: PCPR w Łowiczu

⁵ Nr 98/2025 i 99/2025.

2021 r. do 31 maja 2022 r., a następnie na podstawie umowy o pracę⁶ na czas nieokreślony od 1 czerwca 2022 r. Czynności kontrolne przeprowadzono w siedzibie PCPR w Łowiczu. Ustaleń dokonano w oparciu o zebraną dokumentację oraz pisemne wyjaśnienia⁷ Dyrektora PCPR w Łowiczu. Na ich podstawie ustalono, co następuje.

PCPR w Łowiczu jest jednostką budżetową Powiatu Łowickiego utworzoną na mocy uchwały Nr XI/55/99 Rady Powiatu Łowickiego z dnia 25 sierpnia 1999 r. Jednostka działa w oparciu o statut nadany uchwałą Nr XLVII/314/2013 Rady Powiatu Łowickiego z 27 grudnia 2013 r. oraz regulamin organizacyjny zatwierdzony Uchwałą Nr 628/2021 Zarządu Powiatu Łowickiego z dnia 24 marca 2021 r. (zmieniony uchwałami: Nr 882/2022 z 15 lutego 2022 r., Nr 929/2022 z 25 kwietnia 2022 r., Nr 1157/2023 z 29 marca 2023 r., Nr 1368/2024 z 8 marca 2024 r., Nr 171/2025 z 24 stycznia 2025 r.) Podstawę prawną wyznaczenia PCPR w Łowiczu na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej stanowi zarządzenie Nr 38/2011 Starosty Łowickiego z 28 grudnia 2011 r. (zmienione zarządzeniami: Nr 2/2012 z 12 stycznia 2012 r. oraz Nr 17/2012 z 29 czerwca 2012 r.). W celu realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej, Starosta Łowicki wydał Dyrektorowi PCPR w Łowiczu upoważnienia do:

- 1) zawierania i rozwiązywania umów o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, oraz z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich⁸;
- 2) zawierania i rozwiązywania umów z rodziną pomocową oraz do powiadamiania sądu o zawartej umowie⁹,
- 3) wydawania opinii przekazywanych do sądu w sprawach z zakresu sprawowania przez rodzinę zastępczą oraz prowadzących rodzinny dom dziecka pieczy nad dzieckiem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej¹⁰,
- 4) zawierania i rozwiązywania umów o pełnienie funkcji rodzinnego domu dziecka¹¹.

Ponadto w okresie objętym kontrolą obowiązywały wydane przez Dyrektora Placówki akty prawne regulujące następujące kwestie:

- 1) Zarządzenie Nr 19/2017 z 6 września 2017 r. w sprawie utworzenia Zespołu do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu,

⁶ z dnia 31 maja 2022 r., znak: OR.2120.10.2022

⁷ z dnia 29 lipca 2025 r., 21 sierpnia 2025 r., 11 września 2025 r.

⁸ Upoważnienie Nr OR.077.236/2021 z 1 grudnia 2021 r.

⁹ Upoważnienie Nr OR.077.241/2021 z 1 grudnia 2021 r.

¹⁰ Upoważnienie Nr OR.077.242/2021 z 1 grudnia 2021 r.

¹¹ Upoważnienie Nr OR.077.14/2022 z 21 lutego 2022 r.

- 2) Zarządzenie Nr 34/2016 z 15 lipca 2016 r. w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz oceny rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka w Powiecie Łowickim pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy,
- 3) Zarządzenie Nr 12/2017 z 24 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia procedury sporządzania i wzoru diagnozy psychofizycznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- 4) Zarządzenie Nr 13/2021 z 27 maja 2021 r. w sprawie procedury kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Analiza powyższych dokumentów wykazała, że w zarządzeniach Nr 34/2016¹² oraz 12/2017¹³ nadal stosowana była terminologia niezgodna z art. 76 ust. 2 ustawy, tj. *Zespół ds. Pieczy Zastępczej, Przewodnicząca Zespołu ds. Pieczy Zastępczej*. Stosowanie jednolitego nazewnictwa w dokumentach wewnętrznych było jednym z zaleceń wystąpienia pokontrolnego¹⁴ Wojewody Łódzkiego z 13 czerwca 2017 r. dotyczącego realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zgodności zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami. Pomimo informacji przedłożonej przez Dyrektora PCPR w Łowiczu zawartej w piśmie¹⁵ z 11 lipca 2017 r., że w *przygotowanych projektach dokumentów ujednolicono nazewnictwo zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, nie wszystko zmieniono. Modyfikacja Zarządzenia Nr 34/2016 z 15 lipca 2016 r. oraz Zarządzenia Nr 12/2017 z 24 kwietnia 2017 r. nastąpiła dopiero w dniu 1 września 2025 r., kiedy to Zarządzeniem Dyrektora PCPR w Łowiczu Nr 11/2025 oraz Nr 12/2025 z 1 września 2025 r. dokonano właściwych zmian. Nie znowelizowano jednak procedury kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka wprowadzonej Zarządzeniem Nr 13/2021 z 27 maja 2021 r., pomimo że z dniem 1 lutego 2023 r. na mocy ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw¹⁶, w sposób znaczący zmieniły się zasady kwalifikowania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także z dniem

¹² Przykładowo w § 3 Zarządzenia oraz w pkt 3 Załącznika nr 1, w pkt 2 Załącznika nr 3, w tytule Załącznika nr 8, a także w Załączniku nr 10 do Zarządzenia

¹³ § 3 Zarządzenia

¹⁴ Znak: RPS-I.431.16.2017

¹⁵ Znak: PCPR.III.081.5.2017

¹⁶ (Dz. U. z 2022 r., poz. 2140), tj. art. 43, 45, 45a i 46 ustawy

15 stycznia 2025 r. uruchomiono Centralny Rejestr Pieczy Zastępczej. W związku z powyższym, brak nowelizacji ww. procedury należy uznać za nieprawidłowość.

W okresie objętym kontrolą zadania wynikające z przedmiotu kontroli były realizowane przez pracowników dwóch Zespołów, tj. do spraw świadczeń oraz rodzinnej pieczy zastępczej. Wykonywało je 11 pracowników, w tym sprawujący nad nimi nadzór Zastępca Dyrektora (1 etat), 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (3 etaty), pracownik socjalny (1 etat), specjalista pracy socjalnej (1 etat), inspektor (1 etat), starszy referent (1 etat), referent (1 etat), psycholog (1/2 etatu) oraz pedagog (4 godziny tygodniowo na umowę zlecenie).

Weryfikacji poddano przyjęty uchwałą Nr LXXII/449/2023 Rady Powiatu Łowickiego z 27 września 2023 r. *Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025*¹⁷. Dokument zawierał szczegółową diagnozę stanu pieczy zastępczej, definiował cele i kierunki działań, określał wskaźniki realizacji zadań, ich realizatorów i adresatów, opisywał źródła finansowania, sposób monitorowania oraz ewaluację. Program uwzględniał coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, który ustalono w 2025 r. na poziomie 7 rodzin zastępczych zawodowych. Dodatkowo przewidywał, w razie zaistnienia takiej potrzeby, możliwość utworzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. W I półroczu 2025 r. limit nie został osiągnięty pomimo podpisania umowy z kandydatką spełniającą¹⁸ warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej¹⁹ określone w art. 54 ust. 2 ustawy. Przyczyną tej sytuacji było zakończenie współpracy z dniem 31 grudnia 2024 r. przez rodzinny dom dziecka, który przyjął dzieci z Powiatu Skierniewickiego bez zgody organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i ostatecznie wystąpił o rozwiązanie umowy z Powiatem Łowickim²⁰. Założeniem Programu było przede wszystkim nastawienie na jakościowy i ilościowy rozwój pieczy zastępczej, tworzenie nowych zawodowych form pieczy zastępczej, prowadzenie szkoleń dla wszystkich rodzin zastępczych, promocja rodzicielstwa zastępczego, kontynuacja zapewnienia specjalistycznego wsparcia dla środowiska pieczy zastępczej. Ponadto Program przewidywał podejmowanie działań na rzecz deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, a także rozwój warunków sprzyjających indywidualizacji pracy z dzieckiem i poprawę funkcjonowania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

¹⁷ Dalej: Program.

¹⁸ Wyjaśnienia Dyrektora PCPR w Łowiczu z 21 sierpnia 2025 r.

¹⁹ Umowa o Nr 45/2025 z 17 marca 2025 r.

²⁰ Wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora PCPR w Łowiczu z 29 lipca 2025 r. pkt 8

Weryfikacji poddano realizację zadania zapewniania dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Ustalono, że w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 30 czerwca 2025 r. na terenie Powiatu Łowickiego²¹ funkcjonowało 80 rodzin zastępczych (w tym: 54 rodziny zastępcze spokrewnione, 21 rodzin zastępczych niezawodowych, 4 rodziny zastępcze zawodowe i 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna) oraz 1 rodzinny dom dziecka. W wymienionych rodzinnych formach pieczy zastępczej przebywało łącznie 126 dzieci i osób pełnoletnich (w tym: 70 w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 28 w rodzinach zastępczych niezawodowych, 16 w rodzinach zastępczych zawodowych, 1 w rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz 11 w rodzinnych domach dziecka), z czego 16 wychowanków pochodziło z terenu innego powiatu²². W rodzinach zastępczych nie przebywały dzieci cudzoziemskie, o jakich mowa w art. 5 ustawy, a także małoletni obywatele Ukrainy, wobec których zastosowanie ma ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa²³. W rodzinnej pieczy zastępczej poza Powiatem Łowickim przebywało 14 osób pochodzących z tego powiatu (w tym 8 w 6 rodzinach zastępczych spokrewnionych, 5 w 5 rodzinach zastępczych niezawodowych oraz 1 w rodzinnym domu dziecka)²⁴. W badanym okresie na terenie Powiatu Łowickiego w rodzinnych formach pieczy zastępczej umieszczono 4 dzieci pochodzących z jego terenu - 3 w rodzinach zastępczych spokrewnionych i 1 w rodzinie zastępczej niezawodowej. Nie było przypadków umieszczeń poza powiatem.

W okresie od 1 stycznia 2025 r. do 30 czerwca 2025 r. zawarto 3 porozumienia w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, które zostały umieszczone w łowickich rodzinach zastępczych (w tym: 2 z Powiatem Zgierskim²⁵ dot. 2 małoletnich umieszczonych w rodzinie zastępczej niezawodowej oraz 1 z Powiatem Sieradzkim²⁶ dot. 1 dziecka umieszczonego w rodzinie

²¹ Dalej: Powiat

²² tj. sieradzkiego, skierniewickiego, M. St. Warszawy, M. Łodzi, M. Bytomia, zgierskiego, warszawskiego zachodniego.

²³ (Dz. U. z 2024 r., poz. 167, ze zm.)

²⁴ 1 p. skierniewicki, 1 M. Piekary Śląskie, 1 P. gostyński, 4 M. Łódź, 2 p. sochaczewski, 1 p. słubicki, 1 p. legionowski, 1 p. plocki, 1 M. Gorzów Wielkopolski, 1 M. Skierniewice.

²⁵ Porozumienie PCPR.II.5202.128N.471.21.2025 oraz Porozumienie PCPR.II.5202.128N.470.18.2025 z 11 czerwca 2025 r.

²⁶ Porozumienie PCPR.II.5202.180S.583.2.2025 z 18 czerwca 2025 r.

zastępczej spokrewnionej). Ponadto zawarto 1 porozumienie²⁷ w sprawie ponoszenia wydatków na utrzymanie pełnoletniej wychowanki pieczy zastępczej z Łowicza, która przebywała w rodzinnym domu dziecka prowadzonym przez Miasto Skierniewice.

Rodzinną pieczę zorganizowaną na terenie Powiatu Łowickiego opuściło 3 wychowanków, z czego 2 powróciła do rodziców biologicznych a 1 usamodzielniał się. W okresie kontrolowanym 2 osoby pochodzące z terenu Powiatu Łowickiego, a przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Legionowskiego i Miasta Gorzowa Wielkopolskiego usamodzielnili się.

Analiza 5 umów o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej wykazała, że w 4 przypadkach Powiat Łowicki powierzył Zleceniobiorcom więcej²⁸ dzieci niż przewidują to zapisy art. 53 ust. 1 ustawy. W odniesieniu do 3 rodzin zastosowano ust. 2 zgodnie, z którym *w razie konieczności umieszczenia w rodzinie zastępczej rodzeństwa, za zgodą rodziny zastępczej oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.* W związku z powyższym kontrolującym zostały przekazane powyższe dokumenty. W 1 przypadku umowa²⁹ przewidywała powierzenie rodzinie zastępczej 4 dzieci, jednakże w okresie objętym kontrolą w rodzinie tej przebywało 2 małoletnich. W umowie³⁰ dotyczącej prowadzenia rodzinnego domu dziecka wskazano, że może w nim przebywać nie mniej niż 4 i nie więcej niż 8 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. Faktycznie w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 30 czerwca 2025 r. w rodzinie tej przebywało 11 małoletnich. Według przedłożonych dokumentów, zgodnie z art. 61 ust. 2 ustawy, w dniu 25 września 2024 r. za zgodą prowadzących rodzinny dom dziecka oraz w oparciu o pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej przyjęto do ww. rodziny 3-osobowe rodzeństwo.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowe zastosowanie art. 53 ust. 2 ustawy, które dotyczyło 1 rodziny zastępczej niezawodowej. W dniu 29 września 2024 r. zwiększono liczbę przebywających w niej dzieci do czworga w związku z umieszczeniem dodatkowo 1 dziecka za zgodą rodziny zastępczej i na podstawie pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Należy jednak zauważyć, że przepis dopuszcza

²⁷ Porozumienie PCPR.II.535.30RDD.371.1.2025 z 25 czerwca 2025 r.

²⁸ W przypadku (...) – 5 dzieci (5 w umowie), (...) – 5 dzieci (4 w umowie), (...) – 4 dzieci (5 w umowie), (...) – 2 dzieci (4 w umowie)

²⁹ Umowa nr 31/2023 z 1 czerwca 2023 r.

³⁰ Umowa Nr 27/2023 z 1 czerwca 2023 r.

umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci, ale tylko w odniesieniu do rodzeństwa. Z wyjaśnień³¹ Dyrektora PCPR w Łowiczu wynikało, że było to spowodowane brakiem wolnych miejsc w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Łowickiego, a także poza powiatem. Ponadto *Ordynator oddziału neonatologicznego ZOZ Łowicz monitorował o zabranie zdrowego dziecka ze względu na brak miejsc dla dzieci chorych.* Po analizie rodzin, które były zainteresowane ewentualnym przyjęciem kolejnych dzieci, PCPR w Łowiczu złożył zapytanie do ww. rodziny, która przyjęła małoletnią. W lutym 2025 r. dziecko została adoptowana i opuściło pieczę zastępczą.

Wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 45 rodzin funkcjonujących na terenie macierzystego powiatu. Prowadzący rodzinny dom dziecka również korzystał ze wskazanego wsparcia. Z informacji Dyrektora PCPR w Łowiczu, przedłożonej przed kontrolą³² wynika, że *zatrudnienie 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej było wystarczające do potrzeb.*

Szczegółowe zestawienie liczby rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Łowickiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej funkcjonujących na terenie Powiatu Łowickiego w okresie 1.01.2025 r.- 30.06.2025 r.

L.p.	Rodzinne formy pieczy zastępczej funkcjonujące na terenie Powiatu Łowickiego	Ogółem funkcjonujące w okresie 01.01.2025 r. - 30.06.2025 r.	Powstałe w okresie 01.01.2025 r. - 30.06.2025 r.	Rozwiązane w okresie 01.01.2025 r. - 30.06.2025 r.
1.	rodzina zastępcza spokrewniona	54	2	2
2.	rodzina zastępcza niezawodowa	21	2	0
3.	rodzina zastępcza zawodowa	4	1	0
4.	rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	1	0	0
5.	rodzinne domy dziecka	1	0	0
	Razem:	81	5	2

Źródło: dane PCPR w Łowiczu.

Badając czas wykonania wydanych w kontrolowanym okresie 5 postanowień Sądu Rejonowego w Łowiczu w przedmiocie umieszczenia 9 małoletnich pochodzących

³¹ z dnia 21 sierpnia 2025 r.

³² tj. 29 lipca 2025 r., znak: PCPR.V.5200.1.17.2025.

z terenu Powiatu Łowickiego w rodzinnej pieczy zastępczej ustalono, że PCPR w Łowiczu 4 z nich zrealizował bez zbędnej zwłoki. W dniu kontroli PCPR w Łowiczu wyjaśniło³³, że powodem braku realizacji postanowienia był brak miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszukiwanie miejsca w instytucjonalnej pieczy zastępczej (wskazane powody wykazywano przy każdym z małoletnich oczekującym na umieszczenie w pieczy zastępczej). W przypadku postanowienia³⁴ wydanego 24 marca 2025 r. dot. 5 małoletnich w wieku od 3 do 17 lat zostało ono zrealizowane częściowo. Otóż 1 dziecko z rodzeństwa 24 marca 2025 r. umieszczone zostało w rodzinie zastępczej spokrewnionej na terenie Miasta Płocka, zaś pozostała 4 małoletnich pozostała w domu rodzinnym. Sąd wskazał, jako zasadnicze powody rozstrzygnięcia, że (...). Sąd uznał w tej sytuacji, iż zachodzi wypadek niecierpiący zwłoki. Pozostała 4 małoletnich pozostawała w domu rodzinnym do czasu wydania przez Sąd Rejonowy w Łowiczu postanowienia z 21 maja 2025 r. uchylającego umieszczenie ich w rodzinie zastępczej. Niezrealizowanie postanowienia sądu ws. umieszczenia 4 małoletnich w pieczy zastępczej przy jednoczesnym uwzględnieniu przyczyn potrzeby ich zabezpieczenia uznać należy za rażące naruszenie obowiązujących przepisów prawa dotyczących praw dzieci i ich ochrony przed krzywdzeniem. W przypadku dzieci, których dobro jest zagrożone (co potwierdza orzeczenie sądu) brak możliwości wykonania orzeczenia sądu opiekuńczego o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej z braku wolnych miejsc, nie tylko podważa wiarygodność powyższych gwarancji, ale przed wszystkim narusza prawa dziecka.

Kontrolujący ustalili, że w okresie objętym kontrolą realizowano również niewykonane w pełni postanowienie³⁵ Sądu Rejonowego w Łowiczu z 5 października 2023 r. w sprawie umieszczenia 6-osobowego rodzeństwa w rodzinie zastępczej oraz kolejne z 4 marca 2024 r. w sprawie umieszczenia tego samego rodzeństwa w placówce opiekuńczo-wychowawczej. (...). Zespół inspektorów po dokonaniu analizy przekazanych wyjaśnień i dokumentów stwierdza, że jednostka nie zrealizowała postanowienia bezzwłocznie, nie zabezpieczyła bezpieczeństwa 6 małoletnich w sposób należyty oraz naruszyła zasadę art. 112⁸ kodeksu rodzinnego i opiekuńczego³⁶ wskazującą, że *rodzeństwo powinno być umieszczone w tej samej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-*

³³ przekazana podczas czynności kontrolnych 8 sierpnia 2025 r.

³⁴ Sygn. akt III Nsm 62/25.

³⁵ Sygn. akt III Nsm 6/23. Postanowienie to wskazywało na konieczność umieszczenia 6 małoletnich w trybie zabezpieczenia w rodzinie zastępczej rodzajowo i imiennie wskazanej przez PCPR w Łowiczu.

³⁶ Dz.U. z 2023 r. poz. 2809.

wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, chyba że byłoby to sprzeczne z dobrem dziecka.

Zespół inspektorów weryfikując realizację postanowień sądu ws. umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej przez PCPR w Łowiczu poddał analizie sytuację 1 małoletniej, która postanowieniem³⁷ Sądu Rejonowego w Łowiczu z 27 maja 2024 r. winna zostać umieszczona w rodzinie zastępczej zawodowej i do tej pory nie zostało dla niej wskazane miejsce. Jednostka przedstawiła wydruki zbiorczych wiadomości mailowych wysyłanych do innych powiatowych centrów pomocy rodzinie z terenu Polski z zapytaniem o możliwość umieszczenia na ich terenie tego dziecka, tj.:

1) (...)

Wolnych miejsc w pieczy zastępczej PCPR w Łowiczu poszukiwał również telefonicznie.³⁸ Dodatkowo jednostka przekazała dokumentację dziecka do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie, który dysponował wolnym miejscem w jednej z placówek opiekuńczo-wychowawczych, jednak nie wyraził zgody na umieszczenie tam małoletniej. Z informacji zawartych w piśmie kuratora zawodowego z 28 listopada 2024 r. kierowanego do Sądu Rejonowego w Łowiczu wskazano, że małoletnia (...). Zespół Inspektorów skierował prośby³⁹ do Dyrektora PCPR w Łowiczu o wskazanie sytuacji dziecka, które przebywało w domu rodzinnym oraz wskazanie podjętych działań w celu zabezpieczenia dziecka. (...) Zespół inspektorów uznaje, że jednostka nie zadbała o dobro i bezpieczeństwo dziecka poprzez niezrealizowanie wydanego 27 maja 2024 r. postanowienia sądu.

Powiat Łowicki nie prowadzi oraz nie zleca prowadzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej, co powoduje konieczność umieszczania dzieci w placówkach poza terenem Powiatu. W okresie objętym kontrolą 8 małoletnich i 1 osoba pełnoletnia przebywały w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatów: gostyńskiego, tatrzańskiego, oławskiego, lipskiego, wieruszowskiego. W okresie objętym kontrolą przyjęto trzyposobowe rodzeństwo do placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego na terenie Powiatu Wieruszowskiego, z którym zawarto 3 porozumienia⁴⁰ w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na opiekę i wychowanie. W tym okresie 1 wychowanek pochodzący z terenu Powiatu Łowickiego opuścił instytucjonalną pieczę zastępczą.

³⁷ Sygn. akt III Nsm 23/24.

³⁸ pismo PCPR w Łowiczu z 11 września 2025 r.

³⁹ z 19 sierpnia 2025 r., 27 sierpnia 2025 r. i 9 września 2025 r., znak: RPS-I.431.17.2025.

⁴⁰ Porozumienie Nr 3/2025, Porozumienie Nr 4/2025 i Porozumienie Nr 5/2025 z 29 kwietnia 2025 r.

W okresie objętym kontrolą PCPR w Łowiczu realizował obowiązek wynikający z art. 38a ust.1 ustawy, tj. gromadzenia i przekazywania rodzinom zastępczym, prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych dokumentów dotyczących dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Potwierdza to przedłożona w dniu kontroli dokumentacja przesłana do odpowiednich form pieczy zastępczej.

Zorganizowany przez Powiat Łowicki system pieczy zastępczej, biorąc pod uwagę brak niezwłoczności realizacji 2 postanowień sądu, dalszego niezrealizowania postanowienia sądu wydanego w 2024 r., uznać należy za niewystarczający do lokalnych potrzeb i problemów powiatu. Powiat Łowicki nie zapewniał w pełni małoletnim miejsca w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 180 pkt 2 w związku z art. 182 ust. 1 ustawy.

Na podstawie dokonanych ustaleń, działalność w badanym zakresie należy ocenić **negatywnie**. Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiada Dyrektor.

Wobec stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości zalecam:

1. Wykonać postanowienie⁴¹ Sądu Rejonowego w Łowiczu z 27 maja 2024 r. w przedmiocie umieszczenia małoletniej (...) w rodzinie zastępczej zawodowej.
2. Przestrzegać zasady nierozdzielania rodzeństw wyrażonej w art. 112⁸ kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁴², a w przypadku dokonania tej czynności uzyskać zgodę właściwego sądu.
3. Przestrzegać limitu dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych lub rodzinach zastępczych niezawodowych określonego w art. 53 ust. 1 ustawy, a w przypadku konieczności umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej większej liczby dzieci, prawidłowo stosować zapisy art. 53 ust. 2 ustawy.
4. Zmienić procedurę kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzenia rodzinnego domu dziecka zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy.
5. Zapewniać dzieciom pieczę zastępczą w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z art. 180 pkt 2 ustawy.

Na podstawie § 14 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),

⁴¹ sygn. akt. III Nsm 23/24.

⁴² Dz.U. z 2023 r. poz. 2809.

zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49). Zgodnie z art. 197d ustawy kontrolowana jednostka, może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń. Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1.000 zł do 15.000 zł. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden pozostawiono w aktach sprawy, drugi przekazano Dyrektorowi kontrolowanej jednostki.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anna Szymajda
**Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny
i Polityki Społecznej**

Zespół inspektorów:

Ludmiła Micielska
Specjalista w Oddziale do Spraw Rodziny

Dominika Makosz
Specjalista w Oddziale do Spraw Rodziny